

Železná Ruda

Železná Ruda werd gesticht in de vroege 16e eeuw. langs de handelsroute die de bisschop van Regensburg met Praag verbindt en ligt in het gebied Šumava. Die streek werd aanvankelijk bevolkt door goudzoekers. Ze vonden geen goud, maar rijke afzettingen van ijzererts (vooral in het gebied van Špičák en Rozvodí). Omdat ijzer een strategische grondstof was, waren er later problemen en geschillen over dit gebied. De grenzen van het Tsjechische koninkrijk en het koninkrijk Beieren waren destijds niet precies bepaald. In die tijd was het een zeer moeilijk doorlatend Šumava-bos. Geschillen over dit gebied werden alleen opgelost tijdens het bewind van Maria Theresa in 1756 : de grens die toen werd vastgelegd, wordt tot op de dag van vandaag gerespecteerd en er zijn verschillende originele grensstenen uit die tijd.

De geschiedenis van Železná Ruda kan grofweg in 3 fasen worden verdeeld.

De eerste fase en de eerste "hoogtijdagen" houden verband met het delven van ijzererts. Dit werd hier uitgebreid verwerkt : van het smelten van ruw ijzer tot de productie van ijzeren gereedschappen en staven voor wederverkoop. De rijke bronnen van hout werden door houtskoolarbeiders in houtskoolmolens en vetmakers verwerkt tot vet. Houtskool werd vervolgens gebruikt voor het smelten van ruw ijzer.

IJzerverwerking pakte geleidelijk andere ambachten op : mijnwerkers ontgonnen erts, karren transporteerden het naar ovens en leverden afgewerkte producten, houthakkers ontgonnen hout (dan meestal harde bladverliezende beuken en esdoorns), kolenbranders verbrandden kolen, smelterijen smolten erts, smeden bleven ijzer verwerken, timmerlieden bouwden ijzermolens en waterwielen, vet-branders "verbrandden" hout en hars vet om bewegende delen van waterwielen, ijzermolens en autowielen te smeren. Naar schatting namen minstens 500 mensen deel aan dit proces.

De winning van ijzerertsafzettingen resulteerde geleidelijk in ijzerproductie, waarbij slechts één ijzermolen achterbleef als smederij.

De tweede fase is de periode van het kristal. Die werd gestart door graaf Henry Nothhaft van Werneck, die in 1624 toestemming vroeg om kristalfabrieken en nederzettingen te vestigen. Een aantal nieuwe kristalfabrieken begon te ontstaan, bijvoorbeeld in Debrník, Ferdinandov-

vallei, Hofmanky, Gerlov's Hut, Starý Brunst, Čertovo-meer, Hůrka, Zadní Šmauzy en Alžbětín.

In totaal waren er 11 smelters rond Železná Ruda. De kristalfabriek in Alžbětín, juist naast Železná Ruda, was later een van de grootste kristalfabrieken in het Boheemse Woud.

Ten tijde van de grote kristalfabrieken bouwde men hier prachtige herenhuizen. Uit de oude kronieken leert men dat een bekwame glasblazer meerdere keren het arbeidsloon in het binnenland verdiende, en het leven van de glasblazers in die tijd was losbandig of rauw.

Rond het midden van de 19e eeuw stegen de productiekosten sterk (vanwege de stijgende houtprijzen) en waren de kwartsreserves uitgeput. Het binnenland bouwde nieuwe kristalfabrieken, omwille van goedkoop spoorvervoer, goedkope steenkool en de lokale kristalfabriek verdween geleidelijk.

Om de bereikbaarheid van het gebied te verbeteren, werd tussen 1874 en 1877 een spoorweg gebouwd in Železná Ruda, inclusief 3 tunnels, waarvan de langste onder Spičák met zijn 1.874 meter de langste was in het voormalige Oostenrijks-Hongaarse rijk.

De derde fase is de periode van het toerisme.

De eerste om de toeristische en recreatieve mogelijkheden van dit gebied correct in te schatten, was de heer Prokop - oorspronkelijk een koper uit Volyně bij Strakonice -, die hier een eetgelegenheid uitbaatte tijdens de bouw van de tunnel onder Špičák en hier na de bouw bleef voor wie met de trein naar Železná Ruda kwam.

Vooral in de winterperiode is Železná Ruda in trek bij de vele toeristen die jaarlijks de skigebieden in en rond het stadje bezoeken. Špičák is tot ver buiten de grenzen gekend om zijn skipistes.

Bezienswaardigheden

Kostel Panny Marie Pomocné z hvězdy

Op verzoek en op kosten van graaf Wolf Henry Nothaf van Wernberg werd het kerkje in de jaren 1729-1732 in barokstijl gebouwd op de plaats van de oorspronkelijke kapel. Onder zijn eigenaardigheden zijn een zespuntig sterrenplan en twee koepels met een ster - de kerk is gewijd aan de Maagd Maria van de Ster.

Een kleiner torentje met een hoofdingang werd toegevoegd aan het sterrenplan van de kerk in de jaren 1870. Het hele dak is bedekt met gordelroos. Er zijn vijf zijaltaren in de kerk, een doopvont uit het Šumava-graniet, een kroonluchter uit het Šumava-kristal en de grafstenen uit Kehlheim-marmer met de wapenschilden van leden van de familie Hafenbrädl.

Tussen 1995 en 1998 werd een dure reconstructie uitgevoerd en kocht de stad ook een nieuw klokmechanisme, inclusief een slagmechanisme en een nieuwe bel.

>>> Adres : Klostermannovo náměstí 43 <<<

Špičácký železniční tunel

Om de kwaliteit van de handelsverbinding tussen Bohemen en Beieren te verbeteren, met name voor het transport van kolen uit de Noord-Boheemse mijnen, werd de spoorlijn Plzeň-Železná Ruda in gebruik genomen in de jaren 1870.

De bouwers braken door het Šumava-massief door verschillende tunnels. Tussen de halte Brčálník en het station van Špičák loopt het spoor onder Špičácké sedlo door een tunnel van 1.747 meter lang. De tunnel werd gebouwd tussen 1874 en 1877 als een van de eerste spoorwegtunnels in het voormalige Oostenrijks-Hongaarse rijk. Het is nog steeds de langste in zijn soort in Tsjechië (de tweede langste is de tunnel tussen de treinstations Main en Smíchov in Praag).

Werknemers uit heel Oostenrijk-Hongarije en Italië werkten aan de constructie. De kapel van St. Antonius en St. Barbara dienden voor begrafenisplechtigheden voor slachtoffers die omkwamen op de site. Die kapellen stonden in de buurt van Železná Ruda-město). Door angst voor rellen en epidemieën stond de gemeente geen ceremonies toe in de hoofdkerk.

In 1877 werd het gezamenlijke Tsjechisch-Beierse treinstation Železná Ruda - Eisenstein ingehuldigd en de lijn Plzeň-Železná Ruda was verbonden met de Beierse Oostelijke Spoorwegen.

>>> Adres : Klatovská <<<